

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 58-60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Dinsdags 's avonds 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 4 Januari 1920. N°. 2189.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f1.50 bij vooruitbetaling voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar f7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f—.15.
Advertentieprijs: van 1 tot 5 regels f1.30, met inbegrip van bewijsnummer, voor elken regel meer f—.25. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f—.12 per regel.

Van de Kerk. XXXIX.

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.

I Tim. 1:15.

Met de algeheele wijziging, die het Kerkelijk leven, onder den invloed der Pilgrimfathers, in de Vereenigde Staten van Amerika onderging, trad niet alleen een geheel nieuwe regeling in het verband tusschen Kerk en Staat in, maar keerde de Kerkrechtelijke positie, voor elke groep, die zulks wenschte, ten deele althans, tot de oorspronkelijke Apostolische zuiverheid terug. De Christelijke Kerken ontvingen nu volledige vrijheid van beweging, ze voorzagen geheel in eigen levensbehoeften, en kozen elk naar innerlijke aandrift haar eigen koers, en dat wel zoo, dat er van een prijsgeven van den Staat aan het brute ongelooft ganschelijk geen sprake was. Hierop moet te meer nadruk gelegd, omdat in Frankrijk ook wel de volledige vrijheid van het Kerkelijk leven geëerd wordt, en alle geldelijke steun van Staatswege aan de Kerken is opgezegd, edoch onder de heerschappij van een geheel ander, tegenovergesteld beginsel. In Frankrijk toch plaatste de Overheid zich, bij de algeheele vrijverklaring der Kerken, op volsrekt ongelooft, anti-religieus standpunt. De tegenstelling tusschen het standpunt dat ten deze door de volgelingen te Washington in Amerika, en te Parijs door Polinacré en zijn geestverwanten wordt ingenomen, mag hier daarom niet verzwegen, maar moet zelfs op den voorgrond geschoven worden. In de Vereenigde Staten van Amerika leidde de vrijverklaring van het geheele religieus leven er toe, dat de President der Republiek een dag des Gebeds voor heel het volk uitschreef; in Frankrijk daarentegen leidde de vrijverklaring tot de huldiging van het Athelme. De algeheele vrijverklaring der Kerken en Synagogen ging in Amerika gepaard met een zeer beslist optreden van den President als orgaan van de aanbidding, die door den Staat Gode werd opgedragen, terwijl omgekeerd in Frankrijk de verwerping van alle officiële godsdienstuiting kenmerk was van het geestelijk gebalte, dat in de leidende Regeringskringen voorzat. In België, in Frankrijk, en voor een deel in Spanje en Italië mocht er onder de bevolking nog een zeer talrijk element zijn, dat zich nog uit volle overtuiging aan de Roomsche Kerk bleef vastklennen, maar toch, van hooger hand verliest deze geloovige actie steeds meer haar officieel kenmerk. Vóór den Oorlog wist het Conservatieve element zich met name in België nog als de gezagspartij te handhaven, maar thans nam ook deze positie een einde en erlangde de ongelooftspartij de overhand. Principieel moet er daarom ten deze met allen nadruk op gewezen worden, dat niet in België en Frankrijk, noch ook in Italië, maar eeniglijk in Amerika het zich terugtrekken van de Overheid uit de Kerkelijke variatie niet tot een rechtstreeksch ongelooft Staatsbestuur, maar tot het in werking treden van de Gemeene Gratie geleid heeft. Dit is het principieele onderscheid, en hierop moet daarom de volle nadruk worden gelegd. Gelijkt we met betoep op de Heilige Schrift aantoonde, bleven de Apostelen het wereldlijk gezag van de Heidensche Keizers in onoverwinnelijke eere houden; iets waardoor de stellige eisch der Gemeene Gratie toen ter tijd tot zijn volle recht kwam, en het is gelijksortig hoog gezag, dat thans door de Gemeene Gratie in het Amerikaansch presidium zich uitsprekt, maar nu bij het wegvallen van alle afzonderlijk tot de aanroeping van den Almachtigen, in gemeen accord, geleid heeft.

Men ve-tige er daarom met alle scherpte de aandacht op, dat hetgeen Amerika ons in de doorwerking der Gemeene Gratie te aanschouwen geeft, niets hoegenaamd gemeen heeft met de ongelooftstheorieën waarvan men in Frankrijk en Italië uitgaat. Daar is het uitgangspunt verloopende van het Hellighe en het zich terugtrekken in het Humanisme, om al wat hiertegenover eerbarm zal zijn, in den mensch zelf te zoeken. En juist dit wil men in Amerika. De Kerkelijke groepen moesten hier de meest volstrekte vrijheid erlangen, om zich naar eigen goedvinden in te richten, en juist dit doel kon eeniglijk bereikt worden door ze geheel en uitsluitend aan zichzelf over te laten. Waar een geldregeling op uitgebreide schaal onmisbaar is, dreigt de geldelijke factor steeds de

onderlinge verhoudingen te beheerschen, indien de geldverschaffing niet een algeheel vrij en onafhankelijk karakter draagt. Breen gen de Kerken de gelden die ze voor een bloeiend leven van soode hebben, uit zich zelve voort, dan is er van afhankelijkheid van derden voor haar geen sprake meer, en dan is 't natuurlijk gevolg, dat in deze Kerkelijke elementen aan die leiders het zeggenschap verblijft, die de overvloedigste middelen, op geheel vrijen voet, weten saam te brengen. Moet het voor den dienst der Kerken onmisbare geld van de Overheid of van aloude instituten komen, dan is 't de Overheid of het Curatorium van deze instituten, die de beschikking aan zich hebben, om uit te maken, welke geest in het Kerkelijk leven de heerschappij zal voeren. Men weet hoe zich dat van oudsher in het dusgenaamde Patronaat op zoo hinderlijke wijze uitsprak. Het leidde daarom tot een heusche vrijmaking en verlossing, toen aan de Kerken in Amerika van Staatswege geen enkele dollar meer werd toegekend, en 't geheel aan haar zelve werd overgelaten, om 't eigen huishouden in te richten op den voet dien de leden der Kerk hiervoor zelve aanwelen. Hiertegenover nu moest de Overheid, zou de vrijheid der Kerken een onovervalscht karakter dragen, geen andere houding aannemen, dan om elke geldelijke bijdrage harerzijds aan het Kerkelijk leven te onttrekken, de Kerken geheel op eigen risico te laten huishouden, en voor zich zelve toe te zien, dat ze, als Staat, haar godsdienstig karakter niet verloor of inboette, doch dit met vaste hand greep in de Gemeene Gratie, om hierop en hierop alleen haar geheele houding en haar geheele wetgeving te laten rusten.

Het ingrijpend onderscheid tusschen hetgeen de ongelooftstheorie, die in Frankrijk zegevierde, en hetgeen de theorie der Gemeene Gratie, die in Amerika met succes haar doel ojsjoeg, er greep, moet daarom steeds helder voor ons treden. In zeker opzicht leiden ze in zooverre tot gelijksoortig resultaat, dat er zoomin in Frankrijk als in Amerika sprake is van een geldelijke ondersteuning, die van Overheidswege aan de Kerken zou gewaarborgd zijn. Een Kerk die uit eigen aandrift niet in eigen nood weet te voorzien, is zoowel in Frankrijk als in Amerika tot ondergang gedoemd, maar in het uitgangspunt staat de Franse ongelooftstheorie der Humanisten lijfrecht tegen wat in Amerika ingang vond over. Gaat men in den loop der eeuwen het ingewikkeld proces na, dat eensdeels in Frankrijk en anderzijds in Amerika tot de vrijverklaring van het Kerkelijk leven geleid heeft, dan bewondert ge in Amerika den heiligen moed en de alles beheerschende bezieling die het Kerkelijk leven gedurig tot hooger standpunt ophief, terwijl ge in Frankrijk en in de met dat Rijk homogene Staten de Kerkelijke atmosfeer steeds meer aan bederf ziet blootgesteld, tot ten slotte de geloovige Kerkgroep, die hier en daar nog het leven rekte en redden, van het maatschappelijk en staatkundig leven steeds meer geïsoleerd raakt, en een nauwelijks meer meetelend, zoo niet een geheel vergeten overblijfsel uit dagen van hooger glorie wordt. Kon het Amerikaansche stelsel der Gemeene Gratie ook in de meest bedreigde Staten van Europa ingang vinden, zoo zou ook in Europa het ruischen van een geheel nieuw Kerkelijk leven zich al spoedig hooren laten. Zelfs in Amerika verliest men niet alle onderscheid uit het oog. De «Democrates» waren nu eenmaal van meetaf door de gevaarlijke vonk van het Franse ongelooft met aangestoken, en al wat positief in Amerika op Kerkelijk terrein gewonnen is, ging niet van hen, maar van de «Republicans» uit; maar toch neemt dit niet weg dat de bezieling van Washington en de zijnen uitging, ook de Democrats in Amerika aantrok en bezielde, en dat ze als groep nooit de fout begingen van in den Franschen Humanistischen trant over te slaan. In Amerika is noch door de Democrats, noch door de Republicans, de godsdienstige lijn ooit in Rationalistischen zin verlaten. Een periode van geloofsverachting heeft zeker ook Amerika in de dertiger jaren van de vorige eeuw doorworsteld, maar toch bleef de levensstandaard er steeds veel hooger staan, dan in Frankrijk en Italië. Hieraan is 't dan ook met name te danken, dat men in Amerika van geloovige zijde heeft aangedurfd, wat overal elders vreeze aanjoeg, en vandaar dat eeniglijk in Amerika van een geregelde ontwikkeling van het geestelijk proces sprake kon zijn.

Van Genève ging in Calvin de eerste stoot van het straks komende Kerkelijk proces uit. In Frankrijk stuitte het Calvinisme toen op zoo fammerlijken tegen-

stand, dat de Bartholomeusnacht den voortgang van het proces in Frankrijk voor goed afneed. Zoo trok de levenskracht van het Calvinisme zich thans meer op Nederland en Schotland terug, allerminst om in deze beide meer noordelijke landen zonder worsteling te zegevieren, maar dan toch wel om het hooge geestelijk element te doen standhouden. Dat deed het ten onzent en in Schotland, en het is de hierin ruischende geloofskracht die ten slotte de Pilgrimfathers tot hun triomf leidde. Hierdoor nu werden van meetaf de beide zeer onderscheiden en toch saamhoorende elementen bijeengehouden. Men kreeg een machtig opbloeiend Kerkelijk leven, dat geheel in eigen geldelijke behoeften voorzorg, vrij liet de Overheid alle Kerkelijke groepen op eigen wortel treden, en het hooge karakter der Overheid werd niet gezocht in de aansluiting bij één bepaalde Kerk en het op den voorgrond dringen van die één Kerk boven alle andere, maar in een trant die 't Kerkelijke geheel vrij liet, en toch den wortel van het Staatsleven diep in den geloofsboom deed indringen. Natuurlijk belette dit niet, dat elke President voor zichzelf en voor zijn gezin zich bij een der vele Kerken aansloot, en hierin als in zijn Kerk verkeerde, maar men stond hier voor verschil in allerlei variatie, en daarom kon noch mocht toegelaten, dat het speciale en bijzondere van zijn persoonlijk geloofs- overtuiging de geestelijke vrijheid en zelfstandigheid van andersdenkenden te niet zou doen.

Het was louter zelfbedrog en een miskenning van den rijkdom van Gods Schepping, zoo men aan allen mensch den eisch stelde van in elk opzicht dezelfde gedachten te koesteren, geheel dezelfde denkbeelden voor te staan, en de rijke verscheidenheid die in Gods Schepping spreekt, geheel te miskennen. Ongetwijfeld kunnen er allerlei verschillen en onderscheidingen in het leven insluipen, die niet door God in zijn Schepping verordend, maar door den mensch in zijn omdolingen verzonnen zijn. Doch al volgt uit het laatste, dat er scheuringen en onderscheidingen en afzonderingen zijn, die bestreden moeten worden, zal niet alle eenheid te loor gaan, toch mag hieruit nimmer worden afgeleid, dat ten slotte alle menschelijke leven tot volstrekte eensortigheid zou moeten herleid worden. De rijkdom der Scheppingsgedachte riep van zelf de veelzijdige verscheidenheid in het leven, en die verscheidenheid gaat evenzoo onveranderlijk door in de Openbaring. Abraham, Isaak en Jacob hooren als de drie Patriarchen bijeen, en toch hoe zijn ze niet elk door een eigen aard, een eigen streven en een eigen optreden van elkander onderscheiden. Valsche, verkeerde veelzijdigheid is vaak door ons in 't leven ingebracht, en deze moet bestreden worden. Dit echter doet in niets het groote feit te niet, dat God de Almachtige zijn m-jesteeuse Schepping op niet één punt in doodelijke eenvormigheid heeft doen ondergaan, en op alle terrein en in elken levenskring zijn veelzijdigen rijkdom schitteren deed. Dit onloochenbare feit nu bracht van zelf de noodzakelijkheid met zich, dat ook de Kerk van Christus in veelzijdige vormen en gestalten moest optreden, en dat er nimmer aan gedacht kon worden, om door den eisch van een doodelijke eenheid het levensproces te smoren. Hieruit echter volgt van zelf van tweeën één, of dat, gelijk men zulks van Roomsche zijde pougde, de veelzijdigheid als gevaarlijk zou bestreden worden, maar om dan ook in rechtstreeksch conflict met den aanleg en de ontkieming van het veelzijdig leven te komen, oftewel, dat men de veelzijdigheid en veelvormigheid van het Kerkelijk leven als onmisbaar en volstrekt noodzakelijk aanvaardde, en dan een uitweg vond, om op gezonde wijze die rijke levensvariatio te doen opbloeien, zonder dat de eenheid van het Staatsleven en van het saamleven der volken er schade door leed. En dit nu juist is het wat Amerika ten slotte bieden kon, door een zoo gelukkige combinatie, die enerzijds alle Kerkelijke leven vrij liet en zijn eigen gang liet gaan, en toch anderzijds in de Gemeene Gratie het door God geboden redmiddel aangreep om de eenheid van Volk en Staat met eere te handhaven, en te handhaven, niet onder humanistischen wierook, maar in de eenheid der aanbidding onder het schild van de Gemeene Gratie.

Nader behoef, in verband met het onderwerp, dat in deze reeks artikelen op den voorgrond treedt, op hetgeen in de niet-Protestantsche landen voorviel en in zwang kwam, niet te worden ingegaan. Schier in alle landen van Midden- en Zuid-

Europa was in de 18e eeuw het warme godsdienstige leven verflauwd en ingezonken, en het Péisme, dat in Duitschland zoo bezielend optrad, is eerst een goede kwart eeuw later ook naar Zwitserland en Frankrijk overgeslagen. De Réveil drong toen op kleine schaal, maar toch niet zonder bezieling, in de Protestantsche Kerken van deze Roomsche landen binnen en bracht er nieuw leven. Vooral op missionair en philanthropisch gebied nam deze opleving een rijker vorm aan. De behoefte om zendingen uit zijn eigen kring naar de Mohamedaansche en Heidensche streken te doen uitgaan, werd in tal van kringen een levensdrang. De verzorging van ongelukkigen en kraaken en van afgedoolden werd behoefte. Voor de verspreiding van den Bijbel werden al spoedig niet onbelangrijke sommen gelds bijeengebracht. Straatprediking zelfs vond ingang, en van uit Engeland werd deze actie in onderscheiden landen gesteund. Alleen de belijdenis der dogmatische doorzichte waarheid kon aanvankelijk nog niet tot haar recht komen. Hiervoor was een andere actie onmisbaar, en het is deze actie die in het optreden der *Eglise libre* geboden werd. Wie in warm geloof opwaakte, ergerde zich steeds meer aan de onverschilligheid waarmede de officiële Kerkelijke autoriteit steeds over de Bijbel denis heenschreed, en al kon niet ontkennd, dat het opnieuw prijsstellen op warmere belijdenis meer een Methodistisch dan een Calvinistisch karakter vertoonde, toch brak een aanzienlijk deel van de geloovige elementen zoo in Frankrijk als in Zwitserland en in België, al spoedig met den verstijfden officiële vorm, drong de bezielende idee van de *Eglise libre* naar voren, en slaagde er hierdoor in, een nieuwe missionaire, philanthropische en Kerkelijke bezieling te doen opleven.

Van overwegende betekenis voor den gang van het Europeesche Kerkelijk leven is intusschen dit opleven van den Réveil in deze landen niet geweest. In het cijfer bleven deze groepen te klein, en al was dit in Lotharingen en in den Elzas anders, de hier te prijzen actie stond meer onder Duitse, dan onder Franse bezieling. Al mag dan ook dankbaar erkend, dat de Réveil in deze Zwitsersche, Franse en Belgische kringen ten deele wonderen van activiteit in de vrije Kerken deed opkomen, toch kan niet gezegd dat er zich een toekomst in aandeed. Lokaal was wat viel waar te nemen alleszins belangrijk, en een enkel maal zelfs veel belovend, maar het bewoog zich toch, except in Zwitserland, op te kleine schaal, om 't zij op den gang en het lot der volken, 't zij op de ontwikkeling van het wezen der Kerk van Christus overwegenden invloed uit te oefenen. In Frankrijk en België, en kort saamgevat, in alle van oudsher Roomsche Katholieke landen, zag men de kracht en de betekenis van het Catholicisme wel dalen, doch niet om in een bezielend Calvinisme om te zetten, wat voor Rome onverschillig werd. De uitslag gaf integendeel de geheel andere uitkomst, dat het grooter deel der bevolking in deze landen het Romanisme prijs gaf, en, in Humanisme vervallend, eer vijandig tegen de Kerk van Christus over kwam te staan, dan dat het de aloude geestdrift voor 't Romanisme of Gallicisme kon vernieuwen. Van duurzamen, leidendden invloed op de ontwikkeling van het Kerkelijk wereldproces is dat Humanisme dan ook geenszins geweest. Men viel van de Kerk af, men weerstond de Kerk en bracht een in haar hart geheel heidensche levensbeschouwing tot heerschappij. Tegen dien stroom kon het overblijfsel van het aloude Kerkelijke leven in deze landen niet meer met hope op goeden uitslag optreden, en het lag in den aard der zaak dat de Protestantsche Staatskerken of de vrije Kerken eeniglijk bekommerd waren om haar eigen positie te redden en er in de verte niet aan denken konden, om een reformeerende actie op heel Frankrijk, België, Spanje en Italië van zich te doen uitgaan. Het zou dan ook tot niets leiden, om de actie die onder de Protestanten van deze landen uitging, tot in bijzonderheden na te pluizen. Belang voor de historische ontwikkeling heeft niet wat plaatselijk, schier enkel uit weer of uit missionair-Pietistisch-Methodistische aandrift opleefde, maar eeniglijk datgene, wat de Kerk van Christus tot zuiverder positie overleidt, en hierdoor haar verdere ontwikkeling naar het einde toevoert. Dit nu greep in Amerika plaats, maar dan ook in Amerika alleen, en al kan niet dankbaar genoeg erkend, dat de Réveil die uit Zwitserland en Engeland voorop schoof, en ten slotte zeker bezielend contact met het Péisme vond, schoone dagen voor het Kerkelijk leven in Europa bereid heeft, toch kan niet gezegd, dat hierdoor het

grootte ontwikkelingsproces der Kerk tot rijpere opbloeiing gekomen is. Hiertoe kon 't alleen in Amerika komen, omdat hier de Kerk geheel en eeniglijk op eigen wleken dreef, en de Gemeene Gratie aan het Staatsleven beter dan ergens elders zijn godsdienstig karakter waarborgde.

Alzoo kan gezegd, dat het historische proces, dat in 1517 begon, en naast en tegenover de destijds bestaande en heerschende Kerk, een geheel gewijzigd Kerkelijk leven deed intreden, aanvankelijk tot geen ander resultaat kon leiden, dan om, onder Overheidsleiding, een geheel nieuwe phase in het Christelijk Kerkelijk leven te doen intreden. Het baat dan ook niets, of men al telkens opnieu de klacht herhaalt, dat in de periode die door het jaar 1517 werd ingeluid, de Overheid te zeer naar voren drong en teveel het Kerkelijk leven beheerschte. Ongetwijfeld is die klacht juist, en van het Kerkelijk ideaal, dat de apostelen Paulus, Petrus en Johannes ons voorspiegelen, bleef men toen zeer verre verwijderd. Het voortzetten van de Kerkelijke worsteling buiten de Overheid om was toen ter tijd volstrekt ondenkbaar. Had ten onzent de Overheid zich van verre gehouden, zoo zou de Spaansche macht ons verpletterd hebben, en evenzoo zonder Gustaaf Wasa's optreden en het meé opnemen van de worsteling door de Landsverheid, Rome's toenmalig overwicht geheel de Reformatie hebben doodgedrukt. Een standhouden en doorgaande vorming van een nieuw Kerkelijk leven, conform de Heilige Schrift en onder eerbiediging van de vrijheid der consciëntie, was destijds zonder het optreden van de Overheid, desnoods met de macht van 't zwaard, zelfs van verre niet denkbaar. Het is daarom in zoo hooge mate belangrijk, dat zich in de drie Scandinavische landen een geheel afgesloten Reformatische kring onder Koninklijke hoede ontwikkeld heeft. Het was die Scandinavische actie die daarom een geheel eigen karakter droeg, en deswege in al haar rijke strekking door ons moest worden uiteengezet, en hierbij vooral moest er telkens op gewezen, hoe de exclusieve gestalte van deze Scandinavische Kerken steeds afnam, en hoe in deze drie Kerken het O.veheidsgezag steeds meer slonk om, in Calvinistischen trant, het eigen leven der Kerk krachtiger te doen doorbreken.

Wat intusschen het sterkst hier de aandacht trekt, is hetgeen de jongste wereldoorlog ons bracht. Door dien oorlog toch is in Duitschland, Rusland, Oostenrijk, Italië en Spanje een schok door heel het Kerkelijk leven gegaan. De politieke macht geraakte schier allerwege in de hand van anti-kerkelijke en anti-Christelijke groepen. Alle vastigheid van het Kerkelijk leven werd hierdoor geschaad, en rechtstreeksche vijandschap begon zich reeds van alle kanten tegen het leven der Christelijke Kerk te openbaren. In Duitschland temperden zijn aanval nog uit vreeze, dat men een herleving van het Imperialisme door te harden aanval op de Kerk bevorderen zou, maar op zich zelf ligt toch het feit er toe, dat de Socialisten reeds nu door de Anarchisten overtroefd worden, en dat, 't zij onder den naam van Bolsjewisten, het zij als Syndicalisten, beide groepen zich opmaken, om, na breking met alle Kerk en alle hooger beginsel, het brunt geweld tot heerschappij te verheffen. Eerst zet men de proef hiervoor nu in door de School tot slavin van het ongelooft te maken, maar het doel blijft om ten slotte den hoofdaanval tegen de Christelijke Kerk te richten, aan welke men straks niet alleen haar inkomsten en bezittingen ontnemen zal, maar tegen wier vrije geestesuiting men ten slotte met het schavot en met het schot wil optreden. Dat zich hierin het naderen van het einde dezer Bedeeling kan aankondigen, voelt elk Christen. De martelaarskroon schittert reeds weer van verre, en hoevele booze geruchten bereikten ons niet reeds uit Petersburg en Moskou, die getuigenis gaven van moord na moord door de kwansuis-Overheid gepleegd, om den invloed van de Christelijke Religie voor de demonische, niets ontziende overmacht van het meest eerloos geweld te doen zwichten.

Voor al met 't oog hierop bleek het proces der volstrekte vrijmaking der Kerk, waartoe het in Amerika gekomen is, zoo uiterst belangrijk. De Kerk in haar onderscheidene formatien drijft daar nu, saam met allerlei secten en afgedoolden groepen, geheel op eigen risico, financieel, doctrinair en autoritair voort. Had 't haar nu ten eenenmale aan innerlijke bezielende kracht gefaald, zoo